

ЗВІТ

про огляд витрат державного бюджету

У сфері реалізації екологічної політики в частині зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему (Бюджетна програма «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС» (КПКВК 2708120) (далі - програма КПКВК 2708120)). **головного розпорядника коштів державного бюджету** Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: підвищення ефективності використання бюджетних коштів та оптимізація структури витрат, спрямованих на зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» (далі – ОУ) на екологічно безпечну систему¹.

I. Опис поточної ситуації у сфері

У 2009 році з метою реалізації державної політики подолання наслідків Чорнобильської катастрофи розроблена Загальнодержавна програма зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, яка затверджена Законом України від 15.01.2009 № 886-VI (далі – Загальнодержавна програма).

Згідно з Загальнодержавною програмою роботи і заходи мають виконуватися за такими основними напрямками:

Перший напрям - припинення експлуатації, підготовка до зняття і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС проводиться у 4 етапи:

1. Припинення експлуатації (підготовчий етап до зняття з експлуатації). Етап, під час якого здійснено вилучення ядерного палива з енергоблоків та переміщення його у сховище СВЯП -1 відпрацьованого ядерного палива, призначене для довгострокового зберігання. Цей етап тривав з 2000 по 2016 рік.

2. Остаточне закриття та консервація реакторних установок. Згідно з інформацією ЧАЕС, це сучасний етап, наразі запланований на період з 2015 до орієнтовно 2028 року. Відповідно до Загальнодержавної програми, остання редакція якої відбулась 1 січня 2019 року, його планували закінчити у 2022 році.

Завданнями для цього етапу є: 1) Приведення енергоблоків ЧАЕС до стану, який виключає можливість використання їх для виробництва електроенергії; 2) Звільнення енергоблоків від джерел іонізуючого випромінювання, що підлягають контролю; 3) Консервація реакторів і найбільш радіаційно забрудненого устаткування.

Будівництво тимчасового сховища відпрацьованого палива (СВЯП-2), що критично необхідне для зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, переважно фінансувалося коштом Європейського банку реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР) та країн донорів з Рахунка ядерної безпеки (далі - РЯБ), який було відкрито ще у 1993 році для сприяння збереженню безпеки на пострадянських АЕС. З 1998 року фонд зосереджується на будівництві двох життєво важливих інфраструктурних проектів: СВЯП-2 та заводу по переробці рідких радіоактивних відходів (ЗІРРВ). У рамках другого етапу у 2021 році розпочалося перевезення відпрацьованих тепловиділяючих збірок зі сховища відпрацьованого ядерного палива 1 (СВЯП-1) до СВЯП-2. Термін експлуатації СВЯП-2 - сто років.

Виконання етапу остаточного закриття та консервації реакторних установок до 2028 року є реалістичним у разі своєчасного ухвалення Верховною Радою України проекту Закону «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» (реєстр. № 5602 від 03.06.2021) та подальшому фінансуванні, у повному обсязі, її завдань і заходів. Зазначений проєкт Закону пройшов розгляд профільного комітету та очікує включення до порядку денного Верховної Ради України. Проєктом Закону передбачено оновлення планових показників та прогнозних обсягів фінансування Загальнодержавної програми з 2021 до 2031 року включно. Прогнозний обсяг фінансування коливається в діапазоні від 2,7 млрд грн до 4,4 млрд грн щорічно (у 2021 році - 1,5 млрд грн).

3. Витримка реакторних установок протягом періоду, під час якого повинне відбутися природне зниження радіоактивного випромінювання до прийнятного рівня (орієнтовно до 2045 року);

4. Демонтаж реакторних установок. Етап, на якому буде проведено демонтаж устаткування та очищення майданчика з метою максимального зняття обмежень і регулюючого контролю (орієнтовно до 2064 року).

Кінцевою метою зняття з експлуатації ЧАЕС передбачається стан «бура пляма» - стан майданчика, на якому реалізовані заходи з демонтажу обладнання, будівель і споруд, а радіоактивність будівельних конструкцій, як джерел іонізуючого випромінювання, приведена до встановлених рівнів обмеженого звільнення від регулюючого контролю.

Другий напрям - перетворення об'єкта "Укриття" (ОУ) на екологічно безпечну систему) передбачає:

1. зменшення ризиків впливу іонізуючого випромінювання;
2. створення додаткових захисних бар'єрів, зокрема таких, що забезпечуватимуть належні умови для виконання робіт на наступному етапі;
3. вилучення з об'єкта «Укриття» паливовмісних матеріалів, високоактивних та довгоіснуючих радіоактивних відходів, переведення їх у безпечний стан, проміжне контрольоване зберігання та захоронення у глибинних сховищах у разі, якщо до початку їх вилучення (орієнтовно 30-50 років) не запропоновано альтернативного шляху забезпечення безпеки зберігання матеріалів у об'єкті «Укриття».

В рамках цього напрямку укладено Контракт на будівництво нового безпечного конфайнменту (далі - НБК) між ДСП «Чорнобильська АЕС» і міжнародним консорціумом NOVARKA 10.08.2007. Історія монтажу НБК була розпочата 13.02.2012, а 29.11.2016 НБК був офіційно встановлений у проектне положення, що позитивно вплинуло на радіаційну обстановку. Чорнобильська АЕС 08.11.2017 прийняла в експлуатацію «огороджувальний контур» НБК. Будівництво НБК було офіційно завершено 10.07.2019. Для будівництва НБК свої зусилля разом з Україною об'єднали 45 айн-донорів, які зібрали більше 1,5 мільярда євро. У кінці 2020 року Фонд було закрито у зв'язку з завершенням будівництва НБК. Але кінцевою метою є не тільки зведення НБК, а також демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття». Фінансування робіт з демонтажу узяв на себе Уряд України. Фінансуванню підлягають: розробка проекту демонтажу, закупівля обладнання та виконання фізичних робіт з демонтажу. Основним призначенням НБК є захист персоналу, населення та навколишнього природного середовища від негативних радіаційних впливів, пов'язаних з знаходженням радіоактивних та паливовмісних матеріалів (ПВМ) в об'єкті «Укриття», включаючи забезпечення ядерної та радіаційної безпеки при демонтажі / підсиленні нестабільних конструкцій, вилучення залишків ядерного палива та ПВМ, виконання робіт щодо поводження з РАВ.

ДСП «Чорнобильська АЕС» 05.12.2019 отримала Сертифікат готовності до експлуатації ПК-1 НБК від Державної архітектурно-будівельної інспекції України. Відповідно до статті 39 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» для прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків належать до об'єктів з середніми та значними наслідками, після видачі сертифіката замовник забезпечує проведення контрольного геодезичного знімання такого об'єкта.

Відповідно до вимог нормативних документів з ядерної та радіаційної безпеки («Умови та порядок видачі окремих письмових дозволів на види робіт чи операцій щодо перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» (НП 306.4.160-2010) 24.07.2020 р. ДСП «Чорнобильська АЕС» отримало Окремий дозвіл Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Держатомрегулювання), Серія ОД, №000033/12 (далі ОД) на здійснення дослідно-промислової експлуатації ПК-1 НБК (далі ДПЕ).

Метою дослідно-промислової експлуатації ПК-1 НБК є підтвердження того, що системи, конструкції і компоненти ПК-1 НБК та об'єкт в цілому функціонують відповідно до проекту, виявлені недоліки усунуті і НБК приведений в стан готовності до безпечної експлуатації у всіх проектних режимах.

Після усунення недоліків, виявлених в результаті дослідно-промислової експлуатації ПК-1 НБК, проходження експертизи Держатомрегулювання, 20.08.2021 ДСП «Чорнобильська АЕС» отримала ліцензію на переробку та зберігання РАВ у рамках перетворення об'єкта

«Укриття» на екологічно безпечну систему. Рішення щодо видачі ліцензії було прийнято головою інспекції – Головним державним інспектором з ядерної та радіаційної безпеки України з урахуванням результатів експертизи та перевірки.

2023 рік - це проектно визначений граничний можливий термін для безпечної експлуатації стабілізованих у 2004-2008 роках конструкцій «Укриття». Існує ризик, що ДСП «Чорнобильська АЕС» не встигне реалізувати демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» у безпечні строки через процедурні затримки, недофінансування та довготривалість тендерних процедур, про що ми детальніше напишемо в наступному розділі.

Третій напрям - поводження з радіоактивними відходами Чорнобильської АЕС, що накопичені за період експлуатації та утворюватимуться під час виконання робіт із зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, поводження з відпрацьованим ядерним паливом реакторів типу РВПК-1000 Чорнобильської АЕС

Відповідно до заходів та показників затвердженої Загальнодержавної програми, а також результативних показників паспортів програми КПКВК 2708120, третє завдання передбачає, зокрема, передання до Державного спеціалізованого підприємства «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами» (далі - ДСП «ЦППРВ») на захоронення твердих РАВ, перевезення відпрацьованих тепловиділяючих збірок у сховище відпрацьованого ядерного палива, переробку рідких РАВ та інше. За цим напрямом за рахунок коштів міжнародної спільноти були побудовані наступні об'єкти: заводу з переробки рідких радіоактивних відходів, промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів, комплексу з виробництва металевих бочок і залізобетонних контейнерів для зберігання радіоактивних відходів державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС», а також сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2). На сьогоднішній день експлуатація зазначених об'єктів здійснюється за рахунок коштів зазначеною вище бюджетною програмою.

Четвертий напрям - науково-технічна та інформаційна підтримка робіт - передбачає виключно супроводження зняття з експлуатації блоків ЧАЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Реалізація Загальнодержавної програми відбувається за кошти державного бюджету, а також, за кошти міжнародної технічної допомоги. Кошти міжнародної технічної допомоги надавалися з Чорнобильського фонду «Укриття» (далі – ЧФУ) та РЯБ, адміністратором яких виступав ЄБРР.

Фінансування завдань і заходів Загальнодержавної програми відбувається за програмою КПКВК 2708120, метою якої у 2020 році було здійснення заходів щодо підготовки до зняття та зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, забезпечення захисту персоналу, населення та довкілля від впливу іонізуючого випромінювання. У 2018-2019 роках мета звучала інакше: підтримка енергоблоків Чорнобильської АЕС у безпечному стані; зниження шкідливого впливу на населення і навколишнє середовище джерел іонізуючого випромінювання; контроль за станом об'єкта «Укриття» і зниження ядерної, радіаційної, пожежної і загально-технічної небезпеки, обумовленої його існуванням; виконання робіт з остаточного закриття та консервації блоків 1, 2, 3 Чорнобильської АЕС; забезпечення соціального захисту персоналу.

Завдання бюджетної програми:

1. Зняття з експлуатації «Чорнобильської АЕС»;
2. Перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;
3. Поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом;
4. Науково-технічна та інформаційна підтримка робіт.

Згідно паспортів бюджетної програми за період з 2018 по 2020 роки фінансування здійснювалось за напрямками :

1. підтримка в безпечному стані першого , другого, третього енергоблоків Чорнобильської АЕС, існуючого сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-1) та існуючих сховищ радіоактивних відходів (РАВ) (назва напрямку у 2020 року доповнилась - і на відшкодування фактичних витрат Пенсійного фонду України на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах); (перший напрям Загальнодержавної програми)

2. виведення з експлуатації та частковий демонтаж окремих систем і елементів енергоблоків (перший напрям Загальнодержавної програми) ;

3. здійснення організаційно-технічних заходів з управління, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту систем, що працюватимуть у подальшому, та забезпечення контролю безпекою (назва напрямку до 2020 року - здійснення організаційно-технічних заходів з управління, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту систем, що забезпечують життєдіяльність Чорнобильської АЕС, забезпечення здійснення контролю за станом ядерної та радіаційної безпеки (перший, другий та третій напрями Загальнодержавної програми) ;

4. створення та функціонування на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС інфраструктури, призначеної для поводження з відпрацьованим ядерним паливом та РАВ, а також для перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему (в паспорті на 2020 рік цей напрямок відсутній) (третій напрям Загальнодержавної програми).

Відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік та постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 № 234 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» і здійснення заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС» (далі – Порядок використання коштів) головним розпорядником бюджетних коштів є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України (Міндовкілля), а розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня та відповідальним виконавцем бюджетної програми - Державне агентство України з управління зоною відчуження (ДАЗВ).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.04.2001 № 399 створено Державне спеціалізоване підприємство «Чорнобильська АЕС» (далі - ДСП «Чорнобильська АЕС») шляхом його виділення із складу ДП «НАЕК «Енергоатом». Основними завданнями якого ДСП «Чорнобильська АЕС» є:

безпечне зняття з експлуатації першого – третього енергоблоків Чорнобильської АЕС та інших атомних електростанцій;

перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему;

убезпечення поводження з радіоактивними відходами, які накопичилися на Чорнобильській АЕС і утворюються у процесі зняття її з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;

убезпечення поводження з відпрацьованим ядерним паливом Чорнобильської АЕС;

будівництво і експлуатація об'єктів інфраструктури, необхідних для зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;

підготовка і підвищення кваліфікації персоналу;

радіаційний моніторинг об'єктів Чорнобильської АЕС і довкілля;

участь у координуванні робіт та реалізації міжнародних проектів, пов'язаних із зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС

і перетворенням об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему;

виконання інших функцій відповідно до його статуту.

Відповідно до чинної редакції статуту ДСП «Чорнобильська АЕС», підприємство утворено з метою забезпечення усіх видів діяльності, пов'язаних із зняттям з експлуатації енергоблоків атомних електростанцій України і перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

Підприємство є оператором ядерних установок Чорнобильської атомної електростанції і є основним одержувачем коштів за бюджетною програмою КПКВК 2708120 .

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками щодо актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Для законодавчого регулювання використання ядерної енергії, радіаційної безпеки, поводження з РАВ та зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему було прийнято низку нормативно-правових актів (Таблиця 1).

З кінця 1998 року до 2010 року роботи зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему регламентувалися Законом

України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему».

Основними завданнями зазначеного Закону є: розвиток правових засад подальшої експлуатації зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему; встановлення особливостей правового режиму використання міжнародної технічної допомоги; встановлення порядку фінансування пов'язаних робіт.

Також Кабінет Міністрів України на окремі роки затверджував порядки використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків Чорнобильської АЕС та об'єкта «Укриття». Але закону про Загальнодержавну програму, який би систематизував та деталізовано визначив хід виконання заходів у тривалому проміжку часу, тоді ще не було.

У 01.01.2010 набув чинності Закон України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему», що затвердив єдиний програмний документ довгострокового планування з зазначених питань - Загальнодержавну програму, для реалізації заходів якої була створена бюджетна програма КПКВК 2708120. Загальнодержавна програма визначає мету, основні напрями робіт, необхідні для досягнення мети, а також орієнтовні часові рамки в частині зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та фінансові ресурси, необхідні для реалізації заходів програми. Метою Загальнодержавної програми є: 1) підготовка до зняття і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему; 2) забезпечення захисту персоналу, населення та довкілля від впливу іонізуючого випромінювання.

Фінансування завдань і заходів Загальнодержавної програми відбувається за бюджетною програмою КПКВК 2708120.

Механізм використання коштів бюджетної програми затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 № 234 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» і здійснення заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС».

Таблиця 1. Огляд нормативних підстав для виконання програми КПКВК 2708120

Реквізити нормативного акту	Зміст
Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»	Закон визначає права та відповідальність різних суб'єктів, що дотичні до ядерної сфери в Україні, компетенції влади різних рівнів, та пріоритети при здійсненні регулювання сфери
Закон України «Про поведження з радіоактивними відходами»	Закон визначає компетенції державних органів, основні принципи, права та обов'язки дотичних суб'єктів при поводженні з РАВ
Закон України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблоку цієї АЕС на екологічно безпечну систему»	Закон визначає особливості забезпечення соціального захисту персоналу Чорнобильської АЕС, інші правові засади подальшої роботи з ЧАЕС. В т. ч. передбачається щорічне обов'язкове виділення коштів з Держбюджету за конкретними напрямками
Закон України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему»	Ключовий Закон. Містить мету, основні напрями, завдання, очікувані результати, обсяги та джерела фінансування Програми. Чинний, остання редакція – 01.01.2019, містить

	план до 2020 року включно. Параметри Програми на 2021 рік і пізніше не визначені.
Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»»	Зміни формулювань та структури розподілу видатків у зв'язку з розділенням Мінекоенерго на два окремі міністерства.
Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.1996 № 480 «Деякі питання поводження з радіоактивними відходами»	ДАЗВ відповідає за РАВ та їх реєстри. Затверджено Положення про державний реєстр РАВ (щоквартально оновлюється) та Положення про державний кадастр сховищ та місць тимчасового зберігання РАВ.
Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.1997 № 1445 «Про дострокове зняття з експлуатації енергоблока № 1 Чорнобильської АЕС»	Про забезпечення дострокового зняття з експлуатації енергоблока № 1 ЧАЕС, зупиненого 30.11.1996. (Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України і урядами країн «Великої сімки» та Комісією ЄС щодо закриття ЧАЕС від 1995 року.)
Постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.1999 № 361 «Про дострокове зняття з експлуатації енергоблока № 2 Чорнобильської АЕС»	Про забезпечення дострокового зняття з експлуатації енергоблока № 2 ЧАЕС. (Відповідно до Меморандуму)
Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2000 № 598 «Про дострокове припинення експлуатації енергоблока № 3 та остаточне закриття Чорнобильської АЕС»	Про забезпечення дострокового зняття з експлуатації енергоблока № 3 ЧАЕС, зупиненого 15 грудня 2000 року. (Відповідно до Меморандуму)
Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2001 № 399 «Про утворення державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС»»	Чорнобильську АЕС відділено від ДП «НАЕК «Енергоатом». Основним завданням ДП «Чорнобильська АЕС» стає ліквідація наслідків аварії
Постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.2001 № 1532 «Про призначення експлуатуючої організації (оператора) ядерної установки щодо Чорнобильської атомної електростанції та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 р. № 830»	ДП «Чорнобильська АЕС» призначено оператором ядерної установки Чорнобильської АЕС. ДП «НАЕК «Енергоатом» призначено оператором ядерних установок решти АЕС Оператор несе відповідальність за будь-яку шкоду, заподіяну ядерною установкою, якщо лише ця шкода не була наслідком непереборної сили
Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2003 р. № 421 «Про затвердження Порядку виконання Плану здійснення заходів на об'єкті «Укриття»»	План здійснення заходів на об'єкті «Укриття» під час виконання програми міжнародної технічної допомоги

<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 № 234 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» і здійснення заходів щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС»</p>	<p>Відповідно до статті 20 Бюджетного кодексу України затверджено механізм використання коштів за бюджетною програмою КПКВК 2408120 (2708120).</p>
<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 305 «Про затвердження Порядку прийняття в експлуатацію об'єкта «Пусковий комплекс 1 нового безпечного конфайнменту»</p>	<p>Умови видачі сертифіката на НБК ОУ. Після видачі сертифіката введення в експлуатацію відбувається відповідно до статті 39 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності»</p>
<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 425 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади»</p>	<p>Про розділення Міністерства енергетики та захисту довкілля на 2 міністерства. ДАЗВ підпорядковується новоствореному Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України.</p>
<p>Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 727 «Про виділення у 2018 році коштів Міністерству екології та природних ресурсів»</p>	<p>Додаткові 161,4 млн грн для ДАЗВ, з яких 140,2 млн грн на бюджетну програму КПКВК 2408120</p>
<p>Розпорядження КМУ від 18.12.2019 № 1277-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству енергетики та захисту довкілля на 2019 рік»</p>	<p>Зменшено на 25 млн грн видатки розвитку за Програмою по «Укриттю» на користь програми по фінансовому оздоровленню вугледобувних підприємств.</p>
<p>Щорічні паспорти програми КПКВК 2408120 (2708120)</p>	<p>Визначають ціль, мету та завдання Програми, а також розподіл фінансування за напрямками та результативні показники.</p>

Законами України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» та «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» передбачено напрями соціального захисту працівників ДСП «Чорнобильська АЕС» та мешканців міста Славутич, розвитку інфраструктури міста Славутича. В Порядку використання коштів про такі напрями фінансування нічого не написано (хоча в 2021 році з'явився напрямок відшкодування витрат пенсійного фонду на виплату пільгових пенсій). Рахункова палата у своєму рішенні від 09.06.2020 № 13-2 про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів у 2018-2019 рр., виділених на програму КПКВК 2708120, надала рекомендацію розглянути доцільність запровадження нової бюджетної програми для виконання Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему за напрямом соціального забезпечення. ДАЗВ у наказі про затвердження плану заходів на основі аудиторського звіту Рахункової палати прокоментував таку пропозицію тим, що уже існують 2 програми, завданнями яких є соціальний захист постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС та підтримка міста Славутич, а саме бюджетна програма «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (КПКВК 2501200), головним розпорядником якої є Мінсоцполітики та бюджетна програма «Додаткові дотації з державного бюджету місцевим бюджетам» (КПКВК 3511060), головним

розпорядником якої є Мінфін. Вищезазначені закони не є в переліку нормативно-правових підстав для цих програм.

Також у Положенні ДАЗВ, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 564 «Про затвердження Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження» відсутні функції та завдання щодо соціального захисту працівників ДСП «Чорнобильська АЕС» та мешканців міста Славутич, а також розвитку інфраструктури міста Славутича.

У паспорті програми КПКВК 2708120 з 2019 року виключено показник щодо відшкодування витрат Пенсійному фонду України (далі – ПФУ) на пільгові пенсії, а в 2020 році забезпечення соціального захисту персоналу було виключено з паспорту і як мету. В той же час, серед напрямів використання коштів Порядку використання коштів з 2021 року включено відшкодування фактичних витрат на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах. А в паспорт програми на 2021 рік знову включено показник відшкодування витрат ПФУ на пільгові пенсії, що запланований в обсязі 175 млн грн. Представники розпорядника бюджетних коштів наголошують, що таке відшкодування фактично здійснюється вже багато років, і це є проблемою, адже обсяги соціальних виплат постійно збільшуються і становлять дедалі більшу частину витрат ЧАЕС. Народними депутатами України Третьяковою, Василевською-Смаглюк та ін. 14.06.2021 внесено законопроект за реєстр. № 5658, який змінює механізм відшкодування пільгових пенсій, зокрема, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління ДАЗВ, не повинні відшкодовувати ПФУ пільгові пенсії своїх працівників.

В цілому, напрями використання коштів за цією бюджетною програмою відповідають Законам України та Пріоритетним діям Уряду на відповідний період.

Щодо відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах, і повноти (інформативності) та якості документів, що формуються головним розпорядником бюджетних коштів і застосовуються у бюджетному процесі (бюджетні запити, паспорти бюджетних програм тощо)

При складанні паспортів бюджетних програм, звітів про виконання паспортів бюджетних програм, результатів оцінки ефективності бюджетних програм Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, як головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетною програмою КПКВК 2708120, в цілому дотримується відповідного методологічного підходу до розрахунків обсягів бюджетних коштів, визначеного Мінфіном, а також вимог бюджетного законодавства при плануванні та виконанні результативних показників програми КПКВК 2708120, зокрема наказу Мінфіну «Про оцінку ефективності бюджетних програм державного бюджету» від 19.05.2020 № 223 та ін.

При плануванні та виконанні показників бюджетної програми КПКВК 2708120 головний розпорядник та розпорядник нижчого рівня керуються Порядком використання коштів, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2011 № 234. Згідно з цією постановою ДАЗВ затверджує і погоджує з Міндовкілля поквартальний план заходів та обсягів їх фінансування за кожним одержувачем бюджетних коштів.

Аналізуючи бюджетні документи програми КПКВК 2708120 бачимо, що у 2019-2020 роках обсяги видатків за напрямами та заходами формувалися відповідно до Додатку до Загальнодержавної програми, яким передбачалися здійснення першочергові заходи щодо зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему за періоди 2019-2020 роки. На 2018 рік на рівні Закону не були розписані першочергові заходи щодо реалізації Загальнодержавної програми. Завдання Загальнодержавної програми реалізовувались на підставі Закону України «Про державний бюджет України на 2018 рік», Порядку використання коштів і додатку до зазначеного Порядку та затвердженого паспорту програми КПКВК 2708120.

Складність аналізу результативних показників програми КПКВК 2708120 та відповідності заходів, передбачених на поточний рік Загальнодержавної програми полягає у тому, що у паспортах програми надано деталізацію розподілу бюджетних коштів за напрямами (що передбачено Порядком використання коштів), а в Загальнодержавній програмі – за заходами та завданнями. Результативні показники не є цілком співставними. Так, 32 з 39 показників, що містяться в паспортах за 2019-2020 роки, відсутні в Загальнодержавній програмі в співставному формулюванні та одиницях вимірювання. До того ж, не всі результативні показники бюджетної

2708120 є репрезентативними та мають необхідний рівень вимірюваності досягнення цілей політики та відображають зв'язок між витраченими бюджетними ресурсами та запланованими/отриманими результатами, а також є порівняльними протягом декількох років (див. нижче).

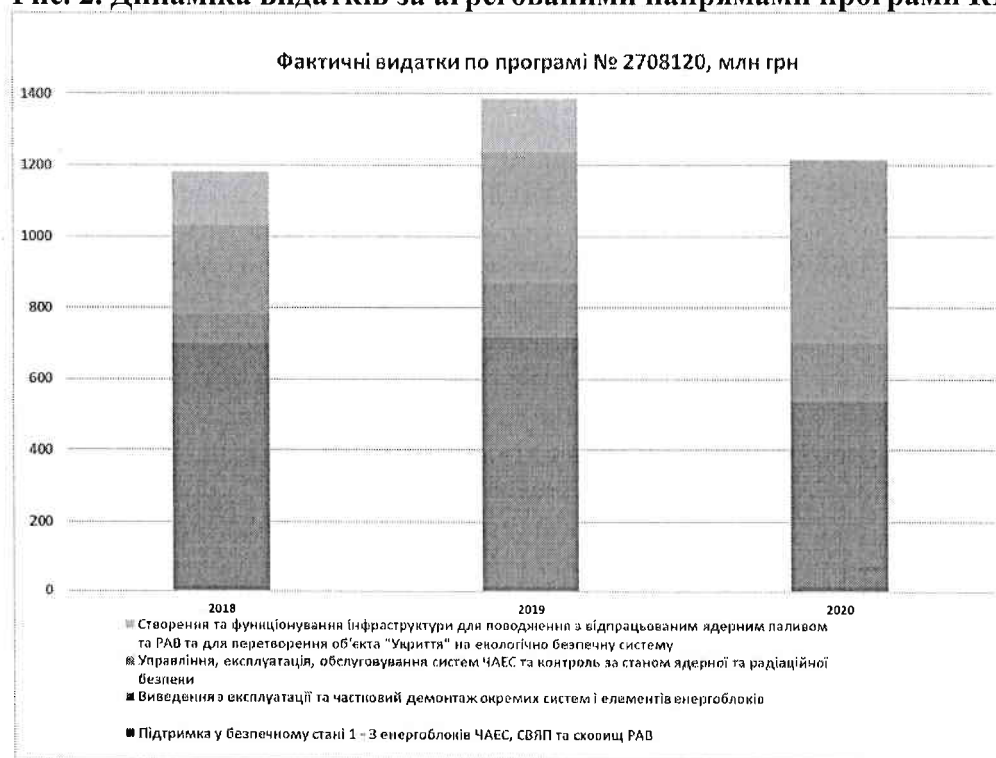
Щодо відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами та зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Ситуація з фінансуванням даної бюджетної програми характеризується наступними рисами:

1. У 2018-2020 роках видатки за бюджетною програмою спрямовувалися переважно на виконання завдань і заходів, що носять поточний характер і спрямовувалися на підтримку у безпечному стані першого, другого, третього енергоблоків Чорнобильської АЕС та об'єкта «Укриття» і нового безпечного конфайнмента, на експлуатацію об'єктів по поводженню з РАВ, побудованих за рахунок коштів міжнародної, а саме: заводу з переробки рідких радіоактивних відходів, промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів, комплексу з виробництва металевих бочок і залізобетонних контейнерів для зберігання радіоактивних відходів державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС», а також на експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2) та тимчасового сховища СВЯП-1. На капітальні видатки було спрямовано лише близько 8 відсотків загального обсягу коштів бюджетної програми.

Водночас, фактично за останні 3 роки в середньому понад 80% витрат програми йде не на створення нової чи покращення/демонтаж старої інфраструктури, а на підтримку діючої інфраструктури в теперішньому стані (підтримка у безпечному стані енергоблоків Чорнобильської АЕС, сховища відпрацьованого ядерного палива та сховищ радіоактивних відходів, а також управління, експлуатація та обслуговування систем ЧАЕС та контроль за станом ядерної та радіаційної безпеки) (Рис. 2).

Рис. 2. Динаміка видатків за агрегованими напрямками програми КПКВК 2708120

Джерело: звіти про виконання паспортів бюджетної програми

2. Одна з ключових причин цього - нестача фінансування, передбаченого з державного бюджету. Протягом тривалого періоду передбачені в законах про державний бюджет на відповідні роки обсяги фінансування бюджетної програми КПКВК 2708120 були в межах обсягів доведених Міністерством фінансів відповідно України (у 2019- 2020 роках - відповідно до обсягів передбачених Загальнодержавною програмою), але не враховували додаткову потребу, що містилась в бюджетних запитах. Таке становище склалося як у попередні періоди 2009, 2010, 2011,

2012, 2015 роки, так і в 2017, 2018 роках. Щорічні обсяги коштів, що виділялися з держбюджету на виконання програми КПКВК 2708120, були достатніми лише для покриття видатків на заходи і роботи із підтримки об'єктів в безпечному стані, забезпечення експлуатації діючих та побудованих об'єктів для поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом та відшкодування витрат ПФУ на виплату пільгових пенсій. Це призводило до нестачі коштів на фінансування у повному обсязі частини пріоритетних видатків за Загальнодержавною програмою. В період з 2017-2020 жоден з державних інвестиційних проєктів ДСП «Чорнобильська АЕС» не отримував цільового фінансування на їх реалізацію, що в поєднанні з постійною затримкою із проведенням тендерів та визначенням підрядників для проєктів капітального будівництва (про що йдеться нижче), призвело до поступового здорожчання проєктів та до необхідності в актуалізації фінансових показників для складових даних проєктів. Як наслідок, за бюджетною програмою не було реалізовано низку ключових завдань, які мають безпосередній вплив на процес зняття з експлуатації блоків ДСП «Чорнобильська АЕС», а саме:

реконструкція блоку Б головного корпусу для створення лінії подрібнення довгомірів, що є необхідною умовою для реалізації остаточного закриття та консервації блоків 1, 2, 3, що має відбутися до 2028 року;

інфраструктурні проєкти, що спрямовані на оптимізацію витрат на експлуатацію об'єктів ДСП «Чорнобильська АЕС», їх фізичного захисту та безпеки персоналу;

створення комплексної системи поводження з радіоактивними матеріалами, які утворюються під час зняття з експлуатації блоків та реконструкції ОУ.

Майже в повному обсязі не реалізовані заходи другого пускового комплексу та реконструкції ОУ. Наразі не проведені проєктно-вишукувальні роботи та не проведена закупівля обладнання для демонтажу нестабільних конструкцій ОУ.

В 2021 році ДСП «Чорнобильська АЕС» отримало цільове фінансування для реалізації державних інвестиційних проєктів за програмою КПКВК 2708810 «Створення комплексної системи поводження з радіоактивними матеріалами, які утворюються під час зняття з експлуатації енергоблоків та реконструкції об'єкта «Укриття» та КПКВК 2708820 «Реалізація другого пускового комплексу НБК та реконструкція об'єкта «Укриття». Але через відтермінування строків реалізації проєктів, зміною рівня середньомісячної кошторисної заробітної плати і вартості ресурсів та несвоєчасним початком фінансування робіт в поточному році інвестиційний проєкт вже не в повній мірі відповідав реальній потребі у фінансуванні на 2021 рік для реалізації проєктів ДСП «Чорнобильська АЕС».

Таблиця: Порівняння обсягу фінансування, передбаченого за програмою, із бюджетним запитом та фактичним рівнем касових видатків

Рік	Загальна потреба (бюджетний запит), млн. грн	Загальнодержавна програма	Виділено коштів, в. млн. грн	Використано коштів, млн. грн	В т.ч. ДСП ЧАЕС, млн. грн	Відхилення від загальної потреби (2-3), млн. грн	Відхилення, %	Невиконання заходів, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2018	1718,3	-	1182,0	1182	1049,2	536,3	31%	36%
2019	1828,5	1332,62	1403,6	1386,6	1307,7	424,9	23%	26%
2020	2196,3*	1630,60	1214,9	1214,9	1213,0	981,4	45%	32%

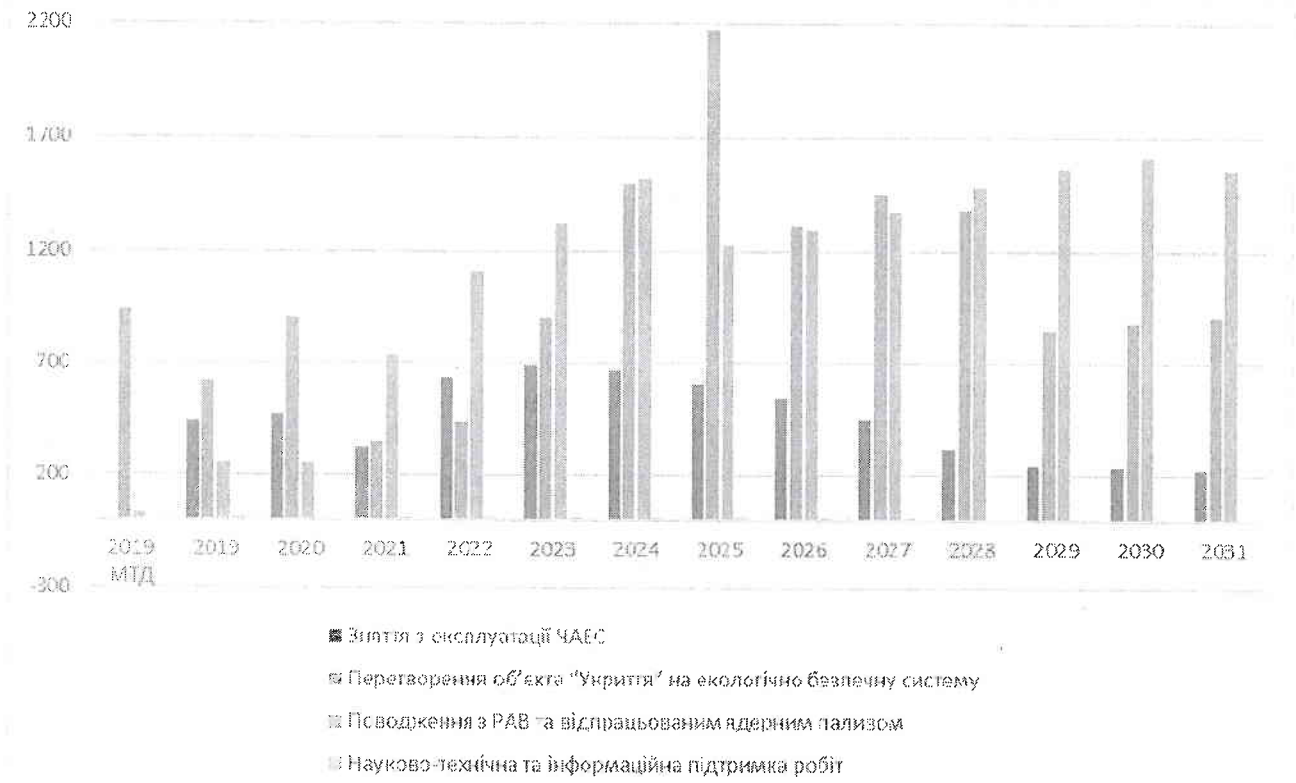
Примітка:

* – відповідно до бюджетного запиту ДСП «Чорнобильська АЕС» на 2020 рік

У разі прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну

систему» (реєстр. № 5602 від 03.06.2021) фінансування програми КПКВК 2708120 має зрости у кілька разів; найбільше - саме за завданнями перетворення ОУ на екологічно безпечну систему та поводження з РАВ та відпрацьованим ядерним паливом. Єдиним джерелом фінансування пропонується загальний фонд державного бюджету (Рис. 3).

Рис.3. Прогнозний обсяг фінансування завдань Загальнодержавної програми коштом держбюджету та міжнародної технічної допомоги (МТД), млн грн

Джерело: додаток до Загальнодержавної програми (з 2021 року - згідно додатку 1 до законопроекту про внесення змін до Загальнодержавної програми)

3. Недостатній рівень пріоритезації видатків з боку розпорядника бюджетних коштів

Обмеженість фінансового ресурсу державного бюджету є природньою рисою для бюджету будь-якого року і в будь-якій країні. Саме тому важливим для кожного розпорядника бюджетних коштів, зокрема ДАЗВ, планувати видатки як на коротко- так і середньо-і довгостроковий періоди таким чином, аби визначати найбільш пріоритетні, важливі і термінові (в тому числі капітальні) видатки, та винаходити внутрішні можливості для оптимізації не-термінових і не пріоритетних видатків. Зокрема, з цією метою Урядом у 2018 році було внесено зміни до Бюджетного кодексу України, якими передбачено запровадження середньострокової Бюджетної декларації із доведенням до головних розпорядників коштів (і розпорядників коштів нижчого рівня) лімітів бюджетних витрат на наступні три бюджетних періоди, аби всі розпорядники коштів заздалегідь знали обсяг фінансового ресурсу, на який вони можуть розраховувати протягом цього часу, і планували свої видатки у даних межах.

4. Проведення торгів.

Визначення переможця тендеру потребує певного часу відповідно до процедур закупівель, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі». Для закупівель, які згідно з ч 3. ст.10 Закону додатково оприлюднюються в електронній системі англійською мовою, закупівля зазвичай триває строком від 60 до 90 днів та складається з періоду прекваліфікації та аукціону.

Спочатку запланована ДСП ЧАЕС закупівля «Будівельні роботи по об'єкту «Новий безпечний конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій» передбачала проведення робіт з «раннього» та «відкладеного» демонтажу нестабільних конструкцій. Роботи повинні були тривати : «ранній» демонтаж до 2023 року, «відкладений» до 2027 року. Але з огляду на дефіцит коштів, а також беручи до уваги унікальність

виконання робіт, було прийнято рішення закупити лише роботи з «раннього» демонтажу. В початковому вигляді закупівля перестала відповідати потребі та була відмінена.

Відповідно, початкова очікувана вартість закупівлі 4 290,583 тис.грн. була зменшена на суму «відкладеного» демонтажу. Проведена влітку 2019 року процедура закупівлі робіт Будівельні роботи по об'єкту «Новий безпечний конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» ДСП ЧАЕС в частині «раннього» демонтажу» з очікуваною вартістю 2 547,395 тис.грн. тривала з 15.03.2019 до 29.07.2019. Скарга, яка була подана учасником 11 червня 2019 року, в період проведення закупівлі відтермінувала укладення договору на 16 днів. Слід зазначити, що органом оскарження не було виявлено порушень проведення процедури закупівлі і договір було укладено з обраним переможцем. Таким чином процедура закупівлі, проведена відповідно до норм чинного законодавства була успішною та зайняла 136 днів. В той же час дефіцит коштів не дозволив Сторонам вчасно виконувати зобов'язання за договором. Договір було розірвано в односторонньому порядку з 16.08.2020 «у зв'язку з відсутністю фінансування та, відповідно, відсутністю коштів на фінансування робіт, на підставі умов договору...»

27 квітня 2021 був оголошений тендер на закупівлю лише проектно-вишукувальних робіт на «Розроблення робочого проєкту по об'єкту «Новий безпечний конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» ДСП ЧАЕС в частині «раннього» демонтажу».

За результатами цього тендеру, якій тривав 72 дні, переможець ТОВ «ЮТЕМ-ІНЖИНІРИНГ» взяв на себе обов'язки виконати «ранній» демонтаж ОУ за 64 млн грн до кінця 2023 року. За даним тендером державним органом фінансового контролю порушень законодавства у сфері публічних закупівель не виявлено. Крім того, надана до органу оскарження скарга була відхилена.

Слід зазначити, що у зв'язку зі складністю і унікальністю (безпрецедентністю змісту та складу робіт) на стадії організації та проведення тендерів на закупівлю робіт з демонтажу нестабільних конструкцій виникала велика кількість запитань від потенційних учасників, що змушувало замовника надавати чисельні відповіді, а також переносити строки подання пропозиції (за торгами на 2 547,395 тис.грн перенесені строки подання пропозицій 7 разів) згідно з вимогами чинного законодавства.

Отже, терміни проведення тендерів відповідали нормам та процедурам, передбаченим чинним законодавством, а унікальність робіт обумовила тривалість закупівлі.

5. Відсутність можливості авансування під час карантину.

Для реалізації заходів передбачених Загальнодержавною програмою передбачалось здійснення авансових платежів на закупівлю унікального іноземного обладнання з тривалим терміном виготовлення відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти». Тому в разі продовження карантину, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2», існує нагальна потреба внесення змін до пункту 15-1 зазначеної постанови в частині реалізації інвестиційних проєктів ДАЗВ, а саме, доповнивши пункт словами «закупівлею товарів, робіт і послуг, що здійснюються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету для реалізації державних інвестиційних проєктів». Дані зміни протягом року так і не були внесені, що спричинило умови для неможливості проведення закупівлі даного обладнання. Наразі постанова про внесення змін знаходиться на розгляді в Мінфіні.

6. Зменшення видатків розвитку за програмою внаслідок секвестрування державного бюджету України в 2020 році.

Внаслідок секвестрування державного бюджету України в 2020 році з бюджетної програми за КПКВК 2708120 «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації» в повному обсязі були зняті видатки розвитку за КЕКВ 3210 в сумі 150 млн. грн., які так і не були повернені до кінця 2020 року. В зв'язку з чим ДСП «Чорнобильська АЕС» втратило змогу реалізувати проєкти в рамках запланованих обсягів та у встановлені терміни.

7. Наявність витрат, які впливають на подорожчання вартості робіт і заходів, що виконуються за кошти бюджетної програми. Зокрема, Чорнобильська АЕС, як одержувач бюджетних коштів, фактично виступає посередником між Державним бюджетом та Пенсійним фондом України у питаннях відшкодування фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій.

Адже відшкодування таких витрат на виплату та доставку пільгових пенсій здійснюється за рахунок коштів, що надходять з держбюджету за програмою КПКВК 2708120. У 2018 році кількість осіб, за яких відшкодовувалися витрати ПФУ, становила 1784 осіб. Загальна вартість таких витрат у 2018-2020 роках склала **471,9 млн. гривень** (2018 – 139,5; 2019 -158,8; 2020 – 173 7). Такі кошти могли бути використані на виконання заходів в т. ч. і капітальних видатків.

В даний час в комітетах Верховної Ради України опрацьовується проект Закону про внесення змін до Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» щодо витрат на виплату і доставку пільгових пенсій реєстр. № 5658 від 14.06.2021, який передбачає зміну механізму відшкодування витрат ПФУ для підприємств, що належать до сфери управління ДАЗВ і фінансуються з державного бюджету. Новий механізм полягає у фінансуванні фактичних витрат на виплату і доставку пенсій, які призначені на пільгових умовах для працівників зони відчуження і зони безумовного (обов’язкового) відселення, за рахунок коштів Державного бюджету України.

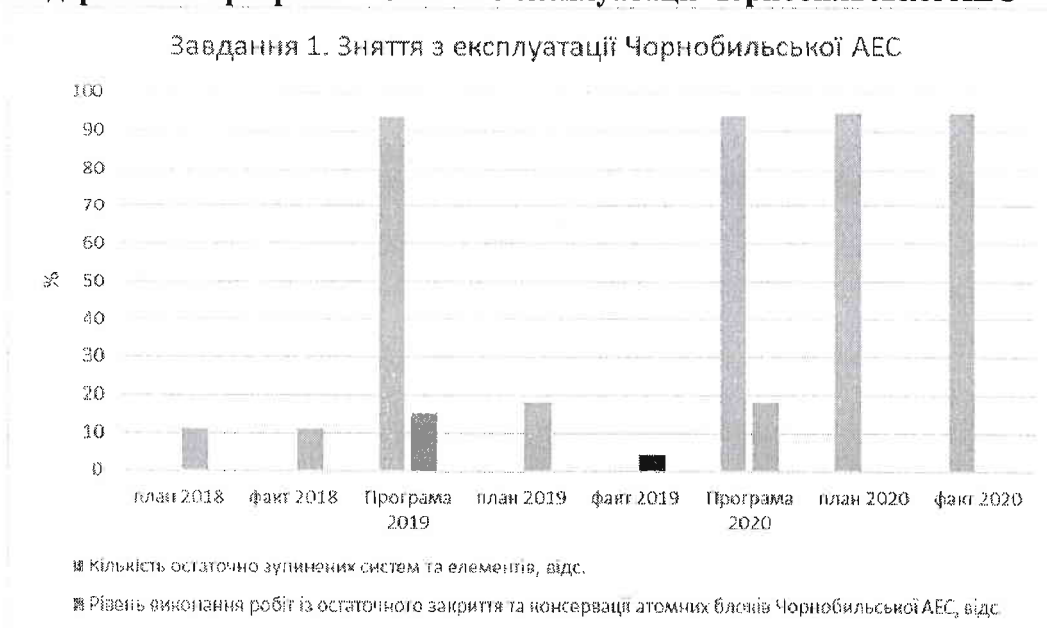
Додатковою проблемою також було те, що помісячний розпис асигнувань загального фонду Державного бюджету України на 2018-2020 роки за програмою КПКВК 2708120 не дозволяв своєчасно та в повному обсязі здійснювати відшкодування витрат ПФУ без утворення заборгованості з виплати заробітної плати, єдиного соціального внеску, податку на доходи та військового збору, розрахунків за матеріали, електроенергію та інші спожиті послуги.

8. Значні розбіжності у планових та фактичних результативних показниках бюджетної програми в порівнянні з Загальнодержавною програмою.

Ми порівняли 7 результативних показників паспортів програми КПКВК 2708120 і показників Загальнодержавної програми та згрупували їх за двома з чотирьох завданнями Загальнодержавної програми. Решта показників програми - більше 30 - не мають співставних відповідників серед показників Загальнодержавної програми. Також Загальнодержавна програма не містить вимірюваних показників за 2018 та попередні роки.

Як свідчить аналіз планових та фактичних результативних показників, наявне значне недовиконання плану Програми за рівнем виконання робіт із остаточного закриття і консервації атомних блоків Чорнобильської АЕС в 2019-2020 роках. План по кількості остаточно зупинених систем та елементів було виконано у 2020 році (Рис. 4).

Рис. 4. Планові та фактичні показники виконання програми КПКВК 2708120 за завданням № 1 Загальнодержавної програми - Зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

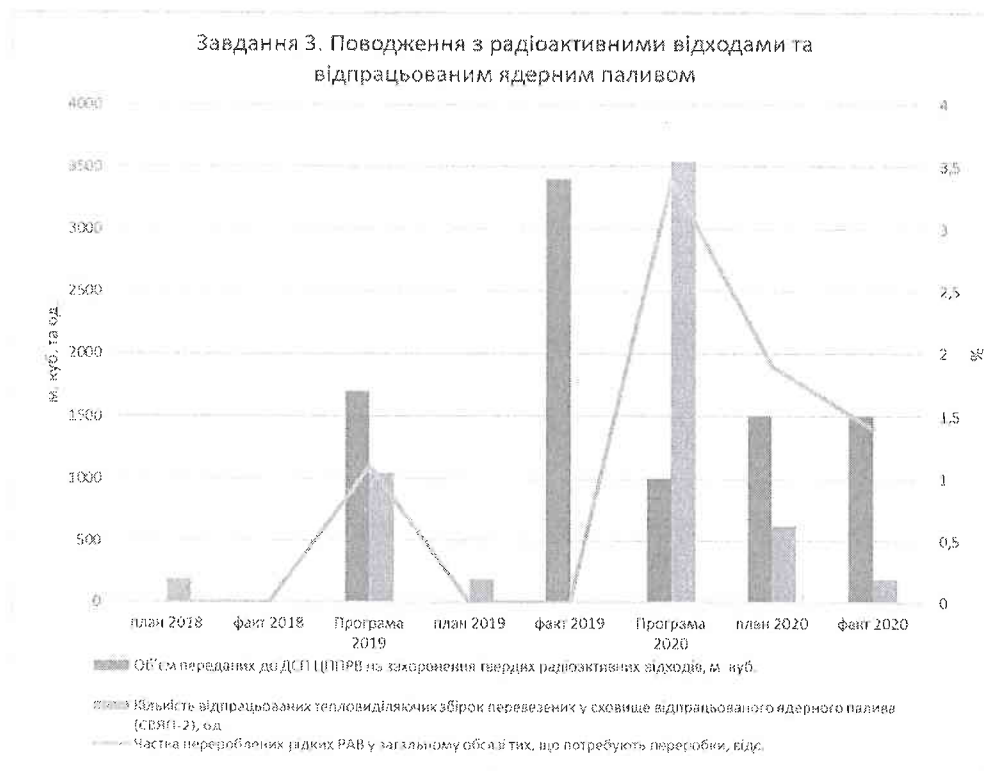

Програма - Загальнодержавна програма, план - паспорт програми КПКВК 2708120, факт - звіт про виконання паспорта програми за відповідний рік.

Джерела: додаток до Загальнодержавної програми, паспорти та звіти програми КПКВК 2708120

Аналогічні розбіжності існують і по результативних показників, що стосуються і третього завдання програми - Поводження з РАВ та відпрацьованим ядерним паливом (Рис.5). Наразі в рамках виконання 3-го завдання виконуються роботи з передання до Державного спеціалізованого підприємства «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами» (ДСП ЦППРВ) на захоронення твердих РАВ, перевезення відпрацьованих тепловиділяючих збірок у сховище відпрацьованого ядерного палива, переробка рідких РАВ та інше. Як свідчать показники програми, спостерігається перевиконання плану за переданими до ДСП ЦППРВ на захоронення твердих РАВ, але за кількістю відпрацьованого ядерного палива, перевезеного у сховище, та часткою перероблених рідких РАВ простежується тенденція до значного недовиконання. 2020 рік став першим, коли фактично почали перевозити відпрацьоване ядерне паливо у СВЯП-2 зі СВЯП-1, хоч і в значно менших від запланованих обсягах; у планах ці роботи стояли і в попередні роки. Таке відставання у строках виконання заходу спричинене затримками у видачі ліцензії на введення в експлуатацію СВЯП-2.

Рис.5. Планові та фактичні показники виконання Загальнодержавної програми за завданням 3 - Поводження з РАВ та відпрацьованим ядерним паливом

Джерела: додаток до Загальнодержавної програми, паспорти та звіти бюджетної програми КПКВК 2708120

9. Частина завдань бюджетної програми взагалі немає результативних показників. Зокрема друге завдання (перетворення ОУ на екологічно безпечну систему) та четверте завдання (науково-технічна підтримка робіт) Загальнодержавної програми не мають відповідних результативних показників в паспортах, за якими можливо було б проаналізувати ефективність їх виконання. Виняток - кількість систем НБК, що знаходяться в експлуатації - стосується перетворення ОУ на екологічно безпечну систему. За цим показником існує перевиконання плану Загальнодержавної програми: фактично за 2020 рік введено в експлуатацію 40 систем, а за планом

Загальнодержавної програми та паспортом програми КПКВК 2708120 така кількість мала становити 21.

Щодо ефективності системи управління бюджетними коштами

Аудит використання коштів за бюджетною програмою КПКВК 2708120 (2408120) було проведено в 2020 році Рахунковою палатою щодо використання коштів в 2018-2019 роках а у 2019 році Державною аудиторською службою щодо використання коштів в 2016-2018 роках.

Зі звітів Держаудитслужби та Рахункової палати можна виділити проблеми, що перешкоджають ефективній діяльності. По-перше це недосконалість бюджетного планування – невизначеність у показниках ефективності, відсутність поквартальних розподілів,. Другою, більш суттєвою проблемою, є відсутність належного контролю та недоліки організаційної структури ДАЗВ, що призводить до випадків неефективного використання бюджетних коштів, іноді з ознаками нецільового використання.

Таблиця 4. Статті витрат ДСП «Чорнобильська АЕС» відповідно до планів використання бюджетних коштів, погоджені ДАЗВ (зі змінами) на 2018–2019 роки

Показник	2018–2019 роки		
	план	касові видатки	різниця
Всього:	2 373 984,3	2 356 991,7	16 992,6
Поточні видатки	2 056 484,3	2 056 463,0	21,3
Оплата праці з нарахуваннями	1 283 792,9	1 283 785,8	7,0
Використання товарів і послуг	452 142,0	452 127,7	14,3
Соцзабезпечення (виплата пенсії і допомоги)	298 257,9	298 257,9	0,0
Інші поточні видатки	22 291,5	22 291,5	0,0
Капітальні видатки	317 500,0	300 528,7	16 971,3
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	36 978,7	15 541,7	21 437,0
Капітальне будівництво	117 335,7	122 585,5	-5 249,8
Капітальний ремонт	39 414,3	38 981,6	432,7
Реконструкція та реставрація	123 765,0	123 413,6	351,4
Придбання землі і нематеріальних активів	6,3	6,3	0,0

Джерело: Звіт Рахункової палати України від 09.06.2020 № 13-2

Зокрема, аналіз таблиці 4 свідчить, що видатки на оплату праці з нарахуваннями ДСП «Чорнобильська АЕС» за 2018– 2019 роки становили 62,4% касових видатків, на використання товарів і послуг – 22,0%, на соціальне забезпечення – 14,5 % та на інші поточні видатки – 1,1 відсотка. Капітальні видатки за цей період становили 12,8 % касових видатків, з яких на придбання обладнання і предметів довгострокового користування витрачено 5,2 %, на капітальне будівництво – 40,8 %, на капітальний ремонт – 13,0 %, на реконструкцію та реставрацію – 41,1 %. Ці висновки підтверджують тезу про те, що програма КПКВК 2708120 є переважно підтримуючою.

Висновки звіту Державної аудиторської служби за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм ДАЗВ в 2016-2018 роках та Рахункової палати містять рекомендації та пропозиції щодо усунення невідповідностей вимог чинного законодавства для ефективного управління коштами, передбаченими за бюджетною програмою КПКВК 2708120 (2408120). Втім, слід зазначити, що не всі висновки і пропозиції контролюючих органів є обґрунтованими, оскільки ними викладається суто власна оцінка щодо предмета контролю (аудита), яка не повинна враховуватись як обов'язкова до виконання норма при реалізації об'єктами контролю їх повноважень, та яка в більшості випадків знаходиться поза межами компетенції ДАЗВ та головного розпорядника за рівнем прийняття відповідних рішень чи здійснення необхідних заходів.

ДСП ЧАЕС оскаржує висновки РП щодо неефективного, неекономного, з ознаками нецільового використання бюджетних коштів, а також щодо необґрунтованості РП при визначеності першочерговості у виконанні заходів. Зазначене підтверджується у Відзиві на позовну заяву ДСП ЧАЕС до Рахункової палати про скасування рішення та зобов'язання вчинити

дії, де зазначено, що висновки та пропозиції, зазначені у звіті Рахункової палати, за своєю сутністю є рекомендаційними та не призводять до правових наслідків, не мають наміру примусу та не передбачають жодних санкцій за невиконання (стор.6 Відзиву РПУ).

Таким чином, висновки РП не несуть правових наслідків, що підтверджено у Відзиві самої РП.

До прикладу, у досліджуваному періоді ДСП «Чорнобильська АЕС» здійснило придбання телевізорів, самохідної снігоприбиральної машини та інших на загальну суму 797,2 тис грн, сплатило у 2018 році штрафні санкції на загальну суму 19,9 млн грн, з них 7,7 млн грн пені та 11 млн грн інфляційних витрат.

Рахунковою палатою встановлено, що ДСП «Чорнобильська АЕС» у досліджуваному періоді уклала договори щодо «Реконструкції будівлі офісного центру ДСП «Чорнобильська АЕС»», що знаходиться у місті Славутич. Ремонтні роботи було оплачено в межах виконання напряму «Створення та функціонування на промисловому майданчику ЧАЕС інфраструктури, призначеної для поводження з відпрацьованим ядерним паливом та РАВ, а також для перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему». Водночас проведення таких робіт не передбачено напрямами використання бюджетних коштів. Згідно звіту Рахункової палати України загальна вартість виконаних і оплачених робіт по ремонту офісу у 2018-2019 рр. складає 28,7 млн грн.

В той же час, за розрахунками ДСП «Чорнобильська АЕС» та розпорядника бюджетних коштів, ремонт дозволив збільшити кількість працівників, що працюють в місті Славутич, а не в зоні відчуження: з січня 2019 року по грудень 2021 року було переведено до офісу у місті Славутич 124 працівники (з 2011 року по грудень 2021 року було переведено 498 працівників). Це узгоджується як з метою програми про зниження шкідливого впливу іонізуючого випромінювання на населення, так і є економічно доцільним. Робочий день працівників в місті Славутич може бути довшим ніж у зоні відчуження, та такі працівники мають право на отримання пенсії на загальних підставах, а не пільгових.

Розміщення офісних приміщень адміністративної будівлі ДСП ЧАЕС у м. Славутич призвело до значної економії бюджетних коштів шляхом зниження витрат держави на:

- доплати та пільги, пов'язані з роботою в зоні радіоактивного забруднення;
- додаткові дні відпустки;
- закупівлю спецодягу та його прання й хімчистку;
- забезпечення лікувально-профілактичним харчуванням;
- проведення радіаційного та дозиметричного контролю;
- утримання санперепустників;
- перевезення персоналу до місця роботи;
- відшкодування ПФУ фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій через достроковий вихід на пенсію.

Як раніше зазначалося, відшкодування витрат ПФУ на виплату пенсій на пільгових умовах становить значну частину витрат програми 2708120 (205 млн грн в 2021 році).

III. Варіанти досягнення цілі огляду

1. Опис варіанта 1

1.1. Назва варіанта

«Чинна модель фінансування підтримки об'єктів ДСП «Чорнобильська АЕС»»

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Єдиним передбачуваним джерелом зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему є кошти державного бюджету, тому даний варіант досягнення цілі огляду витрат передбачає продовження фінансування робіт у сфері підготовки до зняття і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему зі збереженням чинної нормативної бази та механізму фінансування. Зазначений механізм базується на обсягах видатків передбачених у державному бюджеті на відповідний рік та на Загальнодержавній програмі, у якій не передбачено деталізацію по роках обсягів видатків за

конкретними напрямками та заходами із визначенням результативних показників, що мають бути досягнені у конкретному році виконання Загальнодержавної програми.

Водночас даний варіант містить і відповідні ризики та недоліки, які притаманні чинній ситуації із виконанням програми КПКВК 2708120.

Зокрема, основною проблемою реалізації цього варіанта є застаріла нормативна база. Загальнодержавна програма не оновлювалася з 01.01.2019 та не містить результативних показників та прогнозованого обсягу фінансування заходів далі 2020 року. Загальнодержавна програма потребує якнайшвидшого оновлення, а саме якомога найскорішого прийняття Верховній Раді України проекту Закону «Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» (реєстр. № 5602 від 03.06.2021), що містить заходи та результативні показники на 2021 - 2031 роки. За таких умов основним орієнтиром потреби в коштах на виконання Загальнодержавної програми на відповідний рік слугує обсяг видатків, які передбачаються за програмою на три роки відповідно до бюджетної декларації та які не враховують реальну потребу у коштах для виконання Загальнодержавної програми в тому числі досягнення результатів у визначені терміни. Нормативна база в теперішньому вигляді не може лежати в основі ефективного виконання програми КПКВК 2708120, що призводить до появи другої, більш очевидної проблеми.

Відсутність гнучкого механізму щодо внесення та швидкого узгодження актуальних даних для Загальнодержавної програми щорічно затримує підписання паспорту бюджетної програми, оскільки щорічно вносяться формальні зміни в Порядок використання коштів.

Механізм фінансування державних інвестиційних проектів характеризується постійними затримками через відсутність можливості авансування під час карантину.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сфери

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Нейтральний вплив. Програма КПКВК 2708120 не передбачає надання публічних послуг у сфері підготовки до зняття і зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему.
Надавачі публічних послуг	Нейтральний вплив. Програма КПКВК 2708120 не передбачає надання публічних послуг і відповідних надавачів.
Гендерна рівність	Нейтральний вплив. Планується проведення аудиту гендерної рівності в оплаті праці на ДСП «Чорнобильська АЕС» із залученням зовнішніх організацій.
Інфраструктура надання послуг	Негативний вплив. Затягування виконання заходів, які мають місце в поточному механізмі виконання завдань програми КПКВК 2708120, та збереження неактуальності та розфокусованості нормативно-правової бази потенційно може перешкоджати вчасному зняттю з експлуатації ЧАЕС та перетворенню ОУ на екологічно безпечну систему.
Екологія	Нейтрально-негативний вплив. Неусунення виявлених проблем з поточним

	фінансуванням робіт з перетворення ОУ на екологічно безпечну систему може призвести до підвищення ризику аварійних інцидентів на об'єкті та, як наслідок, можливого підвищення рівня іонізуючого випромінювання в регіоні.
--	--

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Варіант досягнення цілі огляду витрат будується на розрахунках, наведених в Загальнодержавній програмі відповідно до Закону №886-VI, паспортах програми №2708120 та бюджетних запитах на 2021-2024 роки зі збереженням чинних підходів до фінансування зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему. У бюджетному запиті на 2022-2024 роки передбачено обсяг фінансування програми №2708120 в розмірі 1,365 млрд грн щорічно з 2021 по 2024 р.

Загальний орієнтовний обсяг коштів, що потрібні із державного бюджету на реалізацію програми №2708120, невизначений, оскільки Загальнодержавна програма відповідно до Закону №886-VI розрахована приблизно на 100 років, і період фінансування кожного з етапів виконання програми складно спрогнозувати. Цей варіант допускає негативні наслідки для досягнення цілей політики у сфері зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему - високу вірогідність ризику непрогнозованого збільшення строків виконання етапів Загальнодержавної програми, та відповідно - збільшення обсягу необхідних фінансових ресурсів для їх завершення, і як наслідок, здійснення чіткого фінансово-економічного обґрунтування не видається можливим.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Подовження строків зняття з експлуатації ЧАЕС	Встановлення та неухильне дотримання чітких строків виконання етапів реалізації завдань Загальнодержавної програми зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему, посилення відповідальності з боку виконавців за їх дотриманням. Посилення відповідальності з боку виконавців за дотриманням строків можливе тільки у разі якщо ЕО ДСП ЧАЕС сама є Генеральним підрядником державного замовлення. Тобто необхідно створення умов (фінансових і законодавчих) для виконання робіт ДСП ЧАЕС власними силами. Відповідне рішення вже погоджене з ДАЗВ та доведено до Держатомрегулювання.
Збільшення видатків державного бюджету	Оновлення Загальнодержавної програми затвердженої Законом №886-VI з додаванням заходів, обсягів фінансування та індикаторів їх виконання на 2021 та наступні роки. Фінансування робіт у сфері зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему за рахунок видатків державного бюджету лише в рамках коштів визначених у Загальнодержавній програмі відповідно до Закону №886-VI з чітким їх розподілом по роках і заходах.

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання

Експлуатація, технічне обслуговування і ремонт систем об'єкта «Укриття» та НБК	ДСП «Чорнобильська АЕС»	невизначено	кількість систем
Підтримка у безпечному стані першого, другого, третього енергоблоків Чорнобильської АЕС	ДСП «Чорнобильська АЕС»	невизначено	кількість об'єктів та одиниць обладнання

2. Опис варіанта 2

2.1. Назва варіанта

«Гармонізована модель фінансування зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему»

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта.

Зазначений механізм базується на обсягах видатків передбачених у Додатку до загальнодержавної програми з конкретизацією за завданнями на відповідний рік з із визначенням результативних показників, що мають бути досягнені у конкретному році виконання Загальнодержавної програми.

На нашу думку, реалізація варіанта 2 потребує постановку та виконання таких завдань:

1. Гармонізація та оновлення законодавства

а) Прийняття законопроекту про оновлення Загальнодержавної програми на 2021 - 2031 рр. Наразі в ВРУ знаходиться відповідний законопроект № 5602 від 03.06.21 для внесення змін до Загальнодержавної програми, який, водночас, поки що не розглядався Верховною Радою. Бюджет на 2022 рік сформований без врахування пропозицій щодо обсягів фінансування визначених проектом Загальнодержавної програми. Пропозицію Комітету з питань екологічної політики та природокористування щодо збільшення фінансування програми відхилено через те, що досі не прийнято Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему. Саме Загальнодержавна програма має визначати перелік вичерпних заходів щодо зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС.

б) Узгодження результативних показників Загальнодержавної програми та паспортів програми № 2708120, щоб уможливити їх співставлення і оцінку результативності виконання Загальнодержавної програми. Визначення результативних показників для завдань 2 і 4 бюджетної програми, які на сьогодні відсутні в ній як такі.

2. Перегляд обсягів фінансування бюджетної програми до обсягів видатків, передбачених Загальнодержавною програмою.

ДАЗВ - чітко визначити структуру витрат та їхній розподіл між різними бюджетними програмами, зокрема такими, що спрямовані на реалізацію державних інвестиційних проєктів, на середньостроковий період. У випадку, якщо в середньостроковому періоді інвестиційні проєкти мають фінансуватись за рахунок **КПКВК 2708120**, - розглянути можливість збільшення обсягу фінансування за даною програмою, аби забезпечити достатній обсяг фінансування для

інвестиційних проєктів.

3. ДАЗВ, спільно з ДСП ЧАЕС - визначити пріоритетність видатків ДСП ЧАЕС на середньостроковий період, з урахуванням лімітів бюджетних видатків, визначених Бюджетною декларацією на 2022-2024 роки.

4. Надання/розглянути можливості авансування видатків на реалізацію заходів Загальнодержавної програми, зокрема Реалізація другого пускового комплексу НБК та реконструкція об'єкта «Укриття» та «Створення комплексної системи поводження з радіоактивними матеріалами, які утворюються» під час зняття з експлуатації енергоблоків та реконструкції об'єкта «Укриття» в період карантину.

5. Необхідно якнайшвидше змінити механізм відшкодування Пенсійному фонду України фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій, шляхом прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо накопичувальної професійної пенсійної системи» (реєстр. № 4408 від 20.11.2020) або проєкту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо витрат на виплату і доставку пільгових пенсій» (реєстр. № 5658 від 14.06.2021). Зазначені законопроекти передбачають зміну механізму відшкодування витрат ПФУ для підприємств, що належать до сфери управління ДАЗВ і фінансуються з державного бюджету. Новий механізм полягає у виключенні підприємств, установ та організацій що належать до сфери управління ДАЗВ з переліку тих, хто має відшкодовувати ПФУ пільгові пенсії за своїх працівників.

6. Для посилення ролі ДСП ЧАЕС, як експлуатуючої організації щодо дотримання строків зняття з експлуатації блоків 1,2,3 ЧАЕС вжити заходів для отримання ліцензії на право здійснення господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними наслідками (СС3), що дає змогу отримати необхідний дозвіл та розпочати реалізацію проєктів зняття з експлуатації.

7. ДАЗВ - провести функціональний аналіз штатної чисельності персоналу ДСП «Чорнобильська АЕС», з метою визначення оптимальної структури штатного персоналу для виконання завдань, що стоять перед ДСП ЧАЕС, що дозволить забезпечити формування структури, спроможної реалізовувати самостійно завдання зазначені Загальнодержавної програми (Закон №886-VI) та мінімізувати витрати за рахунок виконання більшої частини робіт власними силами персоналу ДСП ЧАЕС, що можливо за умови отримання підприємством дозволів та ліцензій на проведення робіт за проєктом зняття з експлуатації блоків 1, 2, 3.

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Нейтральний вплив Бюджетна програма не передбачає надання публічних послуг у сфері підготовки до зняття і зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему.
Надавачі публічних послуг	Нейтральний вплив Бюджетна програма не передбачає надання публічних послуг і відповідних надавачів.
Гендерна рівність	Нейтральний вплив Планується проведення аудиту гендерної рівності в оплаті праці на ДСП ЧАЕС із залученням зовнішніх організацій.
Інфраструктура надання послуг	Позитивний вплив Запропонований варіант передбачає вищу концентрацію ресурсів

	<p>програми на капітальних видатках за рахунок затвердженого державою ДСП ЧАЕС як генерального підрядника, встановлення чітких розмірів витрат, показників результативності та строків, що дозволить підвищити контроль за своєчасністю процесу реалізації зазначеної бюджетної програми, що в свою чергу, сприятиме побудові необхідної інфраструктури в зоні відчуження для остаточного зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на екологічно безпечну систему.</p>
Екологія	<p>Позитивний вплив Вчасне виконання робіт з реконструкції об'єкта "Укриття" призведе до зниження ризиків непрогнозованих інцидентів на об'єкті, а відтак і можливого підвищення рівня іонізуючого випромінювання довкола об'єкта.</p>

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Фінансово-економічне обґрунтування варіанта 2 спирається на дві головні засади:

1. Обсяг фінансування бюджетної програми спирається на розрахунки, наведені в оновленій Загальнодержавній програмі (за Законом № 886-VI) з зазначенням строків виконання заходів. Показники Загальнодержавної програми мають бути співставними з показниками паспортів програм і такими, що уможливають оцінку результативності виконання завдань програми. Напрями щорічного фінансування не можуть дублювати напрями фінансування інших бюджетних програм. Таким чином, кожна витрачена на програму гривня з бюджету буде очікувано давати більше результату.
2. Обсяг фінансування програми може бути зменшено, якщо будуть прийняті рішення щодо звільнення ДСП ЧАЕС від потреби компенсувати Пенсійному фонду витрат із доставки та виплати пенсій пільговим категоріям, щодо надання права авансування за інвестиційними проектами на довгі терміни та щодо надання права ДСП ЧАЕС (отримання відповідних дозволів і ліцензій) здійснювати більшу частину робіт власними силами персоналу.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Недофінансування ДСП ЧАЕС та передбачена законодавством довготривалість проведення надпорогових закупівель (англійських торгів)-по перетворенню об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему	<p>1.Посилення ролі ДСП ЧАЕС як експлуатуючої організації та вплив на кінцевий результат в цілому шляхом отримання ліцензії ДСП ЧАЕС у відповідності до ЗУ Про регулювання містобудівної діяльності на реалізацію державного замовлення - Проектів зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття».</p> <p>2.Врахування у лімітах бюджетних видатків , визначених Бюджетною декларацією на трьох річний період витрат визначених Загальнодержавною програмою на відповідний рік.</p>
Подовження строків зняття з експлуатації ЧАЕС	<p>Посилення відповідальності з боку виконавців за дотриманням строків можливе тільки у разі якщо експлуатуюча організація (ДСП ЧАЕС) сама є Генеральним підрядником державного замовлення. Тобто необхідно створення умов (фінансових та</p>

	законодавчих) для виконання робіт ДСП ЧАЕС власними силами. Відповідне рішення вже погоджене з ДАЗВ та доведено до Держатомрегулювання.
--	---

2.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Оновлення Загальнодержавної програми (Закон №886-VI) шляхом своєчасного ухвалення законопроекту про внесення змін	Верховна Рада	2022	Узгодженість нормативних актів програми КПКВК 2708120 із Загальнодержавною програмою зосередження завдань програми на ключових її цілях: зняття з експлуатації ЧАЕС та перетворення ОУ на безпечну систему, наявність деталізації заходів, їх строків виконання та обсягів фінансування на 2021 - 2031 роки
Отримання ДСП ЧАЕС ліцензії на право здійснення господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними наслідками (СС3), що дає змогу отримати необхідний дозвіл та розпочати реалізацію проєктів зняття з експлуатації.	Мінрегіон, ЧАЕС	2022	Наявність ліцензії та дозволу на проведення робіт за проєктом зняття з експлуатації блоків 1,2,3.
Оптимізація чисельності персоналу ДСП ЧАЕС для реалізації проєктів зняття з експлуатації	ДАЗВ	Відповідно до оновленої Програми	Усі працівники ДСП ЧАЕС виконують обсяг роботи, що відповідає формі їх зайнятості та завданням, покладеним на ДСП ЧАЕС Загальнодержавною програмою, та нормативними документами

IV. Порівняння варіантів

Критерії порівняння	Варіант 1	Варіант 2
Вплив на витрати та надходження бюджету	Витрати бюджету продовжують здійснюватися на поточному рівні	Можливе зниження витрат за рахунок виконання робіт власними силами та дотримання строків реалізації проектів
Сильні сторони	Не виявлено	Прогнозованість термінів та обсягів фінансування робіт, співставність та вимірюваність показників програми КПКВК 2708120 та Загальнодержавної програми для можливості оцінки результативності досягнення цілей державної політики, оптимізованість видатків на фонд оплати праці
Слабкі сторони	Непередбачуваність періоду фінансування, застарілість нормативної бази	Неузгодженість на цей час процедури отримання ліцензії (проводиться реформування діяльності Мінрегіону). Проект постанови щодо умов надання ліцензії знаходиться на розгляді в КМУ.
Ризики	Непередбачуваність інцидентів на ОУ в разі його експлуатації понад граничний безпечний термін - 2023 рік;	Затягування видачі ліцензії ДСП «Чорнобильська АЕС», що призведе до подовження строків зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду
 Оптимальний варіант для досягнення цілі огляду – другий варіант _____

V. Окремі позиції членів робочої групи

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

Михайло ХОРЄВ

*заступник Міністра захисту довкілля та природних
ресурсів України,
голова Робочої групи*

(підпис)

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

Олександр ШУСТ

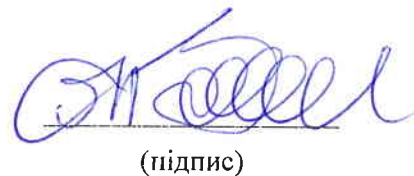
*директор Департаменту з питань надрокористування
та відновлення довкілля Міністерства захисту
довкілля та природних ресурсів України,
заступник голови Робочої групи*

(підпис)

Олександр БОНДАР

*ректор Державної екологічної академії післядипломної
освіти та управління, д.б.н., професор,
Член-кореспондент НААН України*

(підпис)

Віктор БУКОВИНСЬКИЙ

*заступник директора департаменту - начальник
відділу координації діяльності державних підприємств
та інвестиційних проектів Департаменту економіки
та фінансів Міністерства захисту довкілля та
природних ресурсів України*

(підпис)

Наталія ВЕРЬОВКІНА

*начальник відділу формування політики у сфері
управління радіоактивними відходами Департаменту з
питань надрокористування та відновлення довкілля
Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів
України*

(підпис)

Марія ВЕРБИЛО

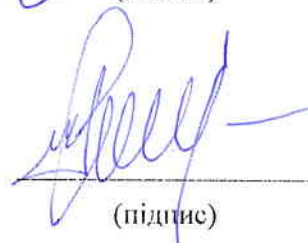
*начальник відділу з питань Чорнобильської АЕС та
поводження з відпрацьованим ядерним паливом
Державного агентства України з управління зоною
відчуження (за згодою)*

(підпис)

Тарас ІВАЩЕНКО

*завідувач Кафедри екологічного аудиту та експертизи
Державної екологічної академії післядипломної освіти
та управління к.т.н. (за згодою)*

(підпис)

Олександр КОВАЛЬЧУК

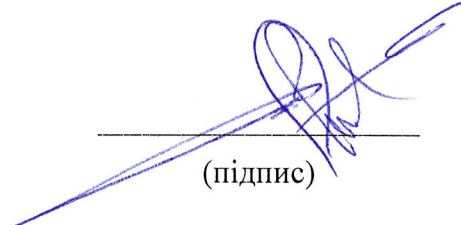
*начальник Відділу економіки та фінансів Державного
агентства України з управління зоною відчуження
(за згодою)*

(підпис)

Євген КРАМАРЕНКО

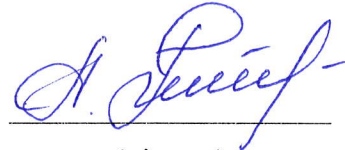
~~т. в. о. Голови~~ Державного агентства України з управління зоною відчуження (за згодою)

(підпис)

Алла ЛОБОДА

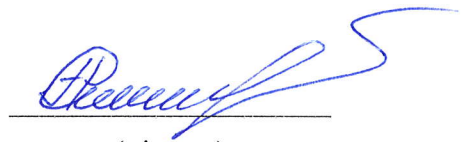
директор Департаменту стратегічного планування та міжнародної співпраці Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

(підпис)

Сергій ЛЯШОК

начальник відділу видатків природних ресурсів та екологічної безпеки Департаменту видатків виробничої сфери Міністерства фінансів України (за згодою)

(підпис)

Дарія МАРЧАК

керівник Центру аналізу публічних фінансів та публічного управління Київської школи економіки (за згодою)

(підпис)

Сергій ПАНАРІН

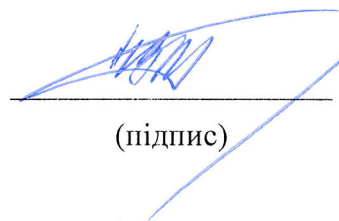
заступник директора Департаменту контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Державної аудиторської служби України (за згодою)

(підпис)

Микола ТЕТЕРІН

представник Професійної спілки працівників атомної енергетики та промисловості України (за згодою)

(підпис)

31 січня 2022 р.